

NIEUWSBRIEF

Archeologie en Monumenten

Bergen op Zoom

In deze nieuwsbrief:

Opgravingen onder de 'Statie'

Voor uw agenda

Boekennieuws

Bijzondere vondsten achter
Bosstraat 30



Jaargang 19 - Nr. 65

Herfst 2014

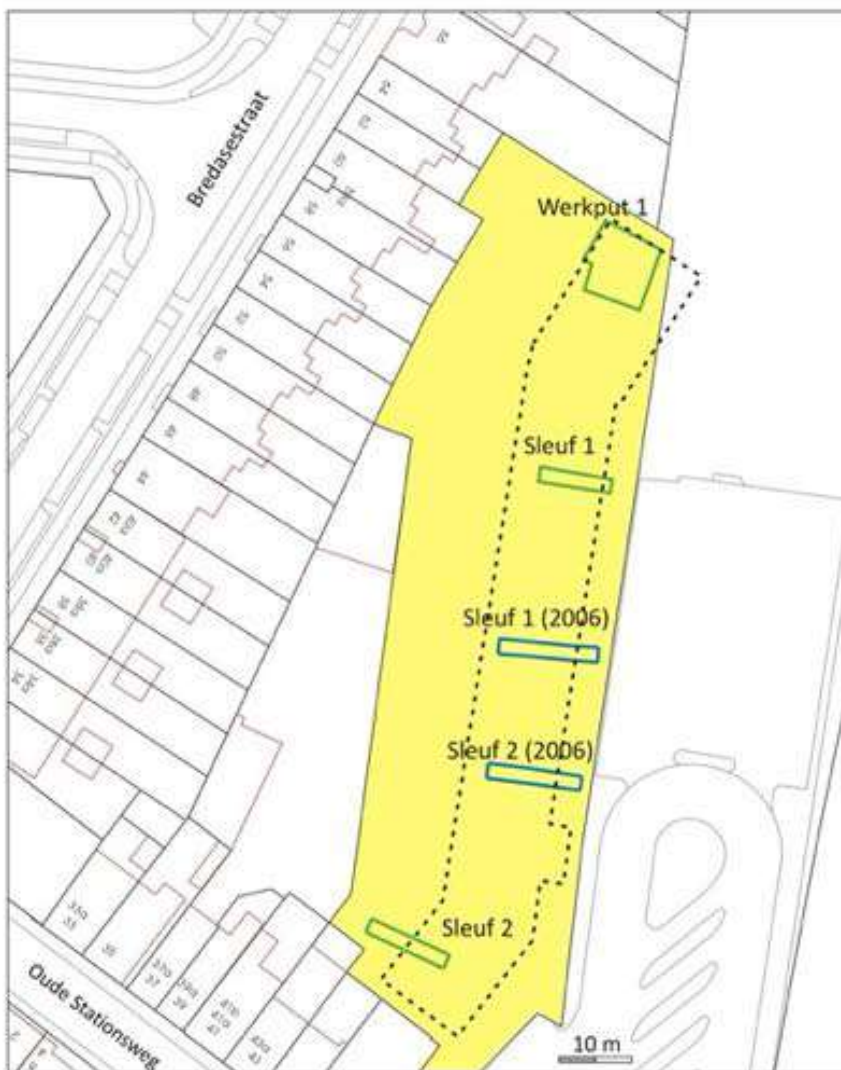
Opgravingen onder de "Statie"

Door: Marco Vermunt

In 2011 werd een archeologisch onderzoek uitgevoerd op het voormalige Darvi-terrein aan de Oude Stationsweg, als voorbereiding op het plan van woningcorporatie Stadlander voor de bouw van "de Statie", een complex van 58 appartementen met parkeerkelder.

Op dit terrein werden resten verwacht van middeleeuwse bebouwing en van de vestingwerken uit de achttiende eeuw, die door het uitgraven van de kelder misschien verloren zouden gaan.

De omgeving van de Oude Stationsweg en het NS-station was in de middeleeuwen buiten de Wouwsepoort gesitueerd, ingeklemd tussen twee landwegen die vanuit de stad naar het oosten leidden. Jacob van Deventer tekende deze situatie in het midden van de zestiende eeuw. De belangrijkste uitgaande weg was de Oude Wouwsebaan, die vanuit de Wouwsepoort onder de huidige overdekte fietsenstalling en het spoor liep en op de nog bestaande Wouwsebaan en Kastanjelaan aansloot. Het oorspronkelijke verloop van de Wouwsebaan tussen V&D en de Parallelweg werd door de vestingwerken en de spoorlijn uitgewist.



De huidige Stationsstraat heeft namelijk een heel ander verloop. Aan deze landweg ontstond een 'voorstad', een concentratie van bebouwing. Ter hoogte van het station, op de plaats van een bestaand klooster met godshuis, werd in 1520 het stedelijke Sint Elisabethsgasthuis gebouwd. Dat gasthuis was de opvolger van het Sint Maartensgasthuis in de Blauwehandstraat. In het noorden liep een landweg, waarvan het ontstaan veel verder terug in de tijd gaat. Het was een restant van een pad uit de vroege dertiende eeuw, dat vanuit de Zuivelstraat in noordoostelijke richting voerde en op het einde van die eeuw, na het graven van de stadsgrachten, buiten gebruik raakte. In de zestiende eeuw sloot het weggetje met een bocht op de Wouwsebaan aan. Deze bocht is de nu nog bestaande Papaverstraat.

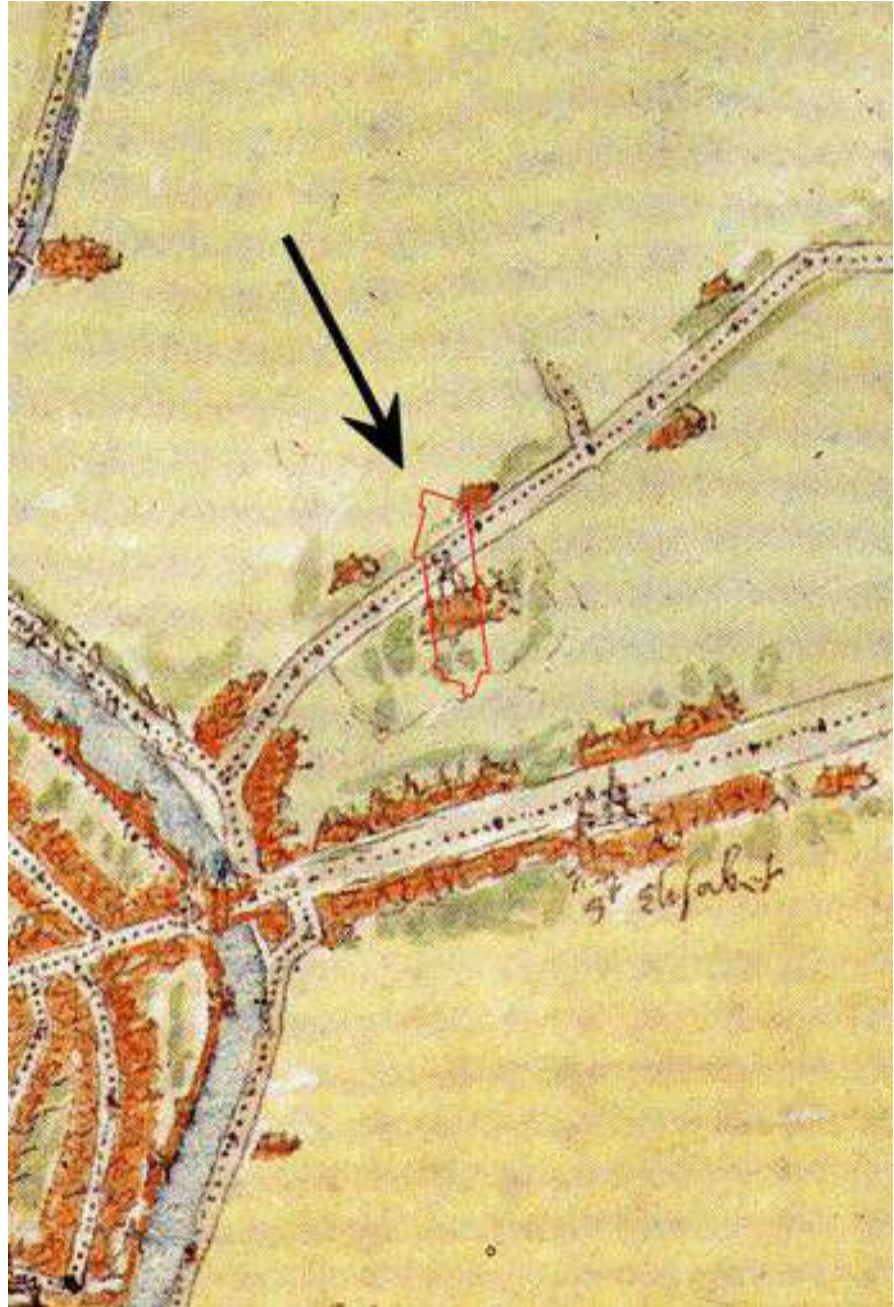
Positie van het oude Darvi-terrein met werkputten en proefsleuven.
In stippellijnen het appartementengebouw.

Jacob van Deventer tekende aan deze weg een groot huizenblok, omgeven door een rechthoekig erf. Dat was de "Zwanen boogaert", een hoeve van welgestelde lieden, met een grote buitenplaats waarop een "huis van plaisancien" stond. Een deel van deze hoeve moet onder het bouwterrein van de Statie liggen.

Aan de vooravond van de Tachtigjarige Oorlog werd alle bebouwing van de voorsteden verwijderd, om plaats te maken voor verdedigingswerken en vrije schootsvelden. In de achttiende eeuw kwam het onderzoeksterrein onder de buitenste gordel van de vesting te liggen, het glacis. Het glacis sloot aan op het lunet "Groningen", een V-vormig verdedigingswerk met gracht, waarvan het uiterste puntje nog net onder het Darvi-terrein reikte.

Na de slechting van dit deel van de vesting in 1868 kwam het terrein vrij voor bebouwing. In 1870 werd er de suikerfabriek "De Twaalf Apostelen" van de firma Laane, Rogier, Daverveldt & Co opgericht. Het enorme rechthoekige gebouw reikte tot aan de Bredasesstraat en besloeg een groot deel van de huidige huizen en tuinen. Bij de fabriek hoorde een smederij en gashouder. Een ondergrondse buisleiding voerde vers water uit het stadspark aan.

De suikerfabriek ging in 1903 failliet en de gebouwen werden twee jaar later gesloopt. Het terrein ging in 1908 over naar een veehandelaar. Enige tijd later werd er de groenteveiling "R.K.Boerenbond" opgericht. De veilinghal was veel kleiner dan de suikerfabriek en stond ook wat verder naar het noorden. Inmiddels was de Bredasesstraat met woningen bebouwd. Die werden door een grote muur van het veilingterrein afgescheiden.



Detail van de stadsplattegrond door Jacob van Deventer, ca.1545. Het onderzoeksgebied is omlijnd en met een pijl aangegeven. Ter plaatse bevond zich de Zwanen boogaert.



Foto van de R.K. Boerenbond op het noordelijke gedeelte van het onderzoeksgebied in de jaren '30 (Collectie Markiezenhof Historisch Centrum).

De veiling bleef in bedrijf tot de jaren '50 maar werd toen verplaatst naar fort Moermont. De hal ging daarna dienst doen als remise van het autobusbedrijf "Darvi". In de jaren '90 van de twintigste eeuw werden alle opstallen gesloopt.

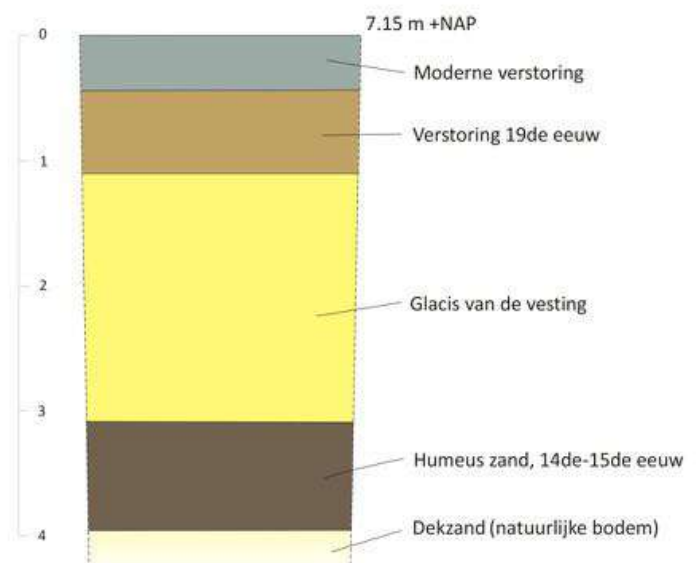
Al in 2006 waren enkele proefsleuven gegraven om een indruk van de grondopbouw te krijgen. Toen werden muren van de suikerfabriek gevonden. In 2011 ging het onderzoek verder. De onderzoeksvragen luiden: hoe is de grondopbouw van het hele terrein? Zijn er sporen van oude bebouwing bewaard gebleven? Zullen die sporen bedreigd worden bij het uitgraven van de kelder?

De uitkomsten van het onderzoek waren verrassend. Bij het graven van een proefsleuf in het midden van de toekomstige appartementen bleek dat er tot bijna drie meter diep geen sporen aanwezig waren. Er lag een dik pakket van omgewoeld grijsgeel zand, afgedekt door een dunne laag van puin dat afkomstig was van de suikerfabriek. Het grijsgele zand bevatte bijna geen vondsten: hier en daar een scherfje aardewerk of een

stukje tabakspijp, het meeste uit de zeventiende eeuw daterend. Onder het pakket, op drie meter diepte, bevond zich een oudere laag van zwarte humeuze grond waarin baksteenpuin en scherven voorkwamen, die uit de veertiende eeuw dateerden. Op vier meter diepte werd pas het schone zand bereikt.

Aan het noordeinde van het appartementenblok werd een wat grotere kuil gegraven. Ook hier lag weer dezelfde dikke laag van grijsgeel zand. Dieper graven ging daar niet vanwege het continu instorten van de kuilwanden.

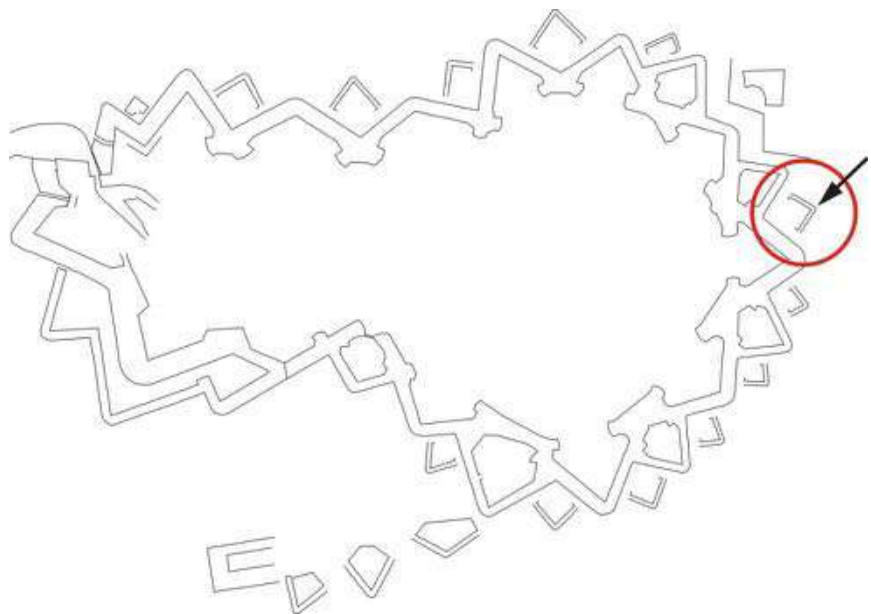
Een derde sleuf werd aan het zuidende van de nieuwbouw gegraven. Dat leverde precies hetzelfde beeld op. Onder het grijsgele zand lag, op een diepte van 3,40 meter, een laag van middeleeuwse zwarte grond. Daaruit kwamen goed dateerbare scherven zoals stukken van aardewerken koekenpannen en kannen uit het midden van de veertiende eeuw. Naar onder werd de laag venig.



Vereenvoudigd bodemprofiel van proefsleuf 1. Verticaal de meters onder het maaiveld.

Uit de drie proefontgravingen konden de volgende conclusies getrokken worden: het terrein bevatte nog een oude middeleeuwse bodem die op basis van de vondsten in de veertiende eeuw bewoond of gebruikt werd. Het oude loopvlak lag toen tenminste drie meter lager dan nu. Dat verschil ontstond door het massaal ophogen van het terrein na de zeventiende eeuw. Daarvoor is maar één reden te bedenken: het glacis van de vesting.

Dat die vesting daar echt geweest was, werd aangetoond door de vondst van een stukje van lunet "Groningen". Dat lag buiten het nieuwbouwblok, in het uiterste zuiden van het terrein. Het had al die jaren onopgemerkt onder de tuin van de familie Nuijten gelegen, die het (nu gesloopte) pand Oude Stationsweg 67 bewoonden. Enkele centimeters onder het gras lag de gebogen



Positie van lunet Groningen, omcirkeld, binnen de vestingwerken uit de achttiende eeuw.

muur, 75 centimeter dik: de punt van de contrescarpmuur van de V-vormige gracht rond het lunet. De gracht lag dus aan de westzijde, onder de buurpanden, en het glacis aan de oostzijde. De muur dateerde van kort na 1701 en was aan de bovenkant mooi afgewerkt. Hij had in het zicht gelegen. Naast de muur was oorspronkelijk een anderhalve meter hoge borstwering van zand en van daaruit begon het glacis, langzaam oostwaarts aflopend.

Niet lang na het onderzoek moesten grondboringen onder de fietsenstalling naast het tunneltje bij het station worden gedaan. Ook daar bestond de ondergrond tot een diepte van 2,50 meter uit opgeworpen glacis. Eronder lag een ouder maaiveld, bestaande uit een podzol. Een podzol is een bodem die ooit aan het oppervlak lag en waarvan de mineralen door eeuwenlange inwerking van zuren naar beneden werden verplaatst. De bovenlaag wordt dan wit zand en de onderlaag roestbruin. Boeren hadden een hekel aan die onderlaag, die keihard kon zijn en regenwater vasthield. Ze noemden hem ook wel schurftlaag. Voor archeologen betekent de podzollaag een grote kans om resten van oude bewoning te vinden.



Het fragment van lunet "Groningen".

Kortgeleden voerde de firma Artefakt een opgraving uit aan de oostkant van het station, langs de Parallelweg. Ook daar lagen resten van het glacis, tot ongeveer 1,60 meter diepte. Onder het glacis werden sporen van moestuinen gevonden die bij een boerderij hoorden die in de zeventiende eeuw langs de zuidkant van de Oude Wouwsebaan had gestaan. De moestuinen lagen op een helling, die noordwaarts daalde.

Wat zijn nu de antwoorden op de onderzoeksvragen? Het terrein rondom het NS-station en de Oude Stationsweg lag in de middeleeuwen meters lager dan tegenwoordig. Het helde af in noordelijke richting. Hoogstwaarschijnlijk was hier al een overgang naar de veengronden, die in de archieven als "de Noort" omschreven worden. De oude uitvalswegen in de richting van Wouw doorsneden deze randzone en het is aannemelijk dat ter plaatse de grond al in de 14^{de} eeuw kunstmatig werd opgehoogd met stadsafval. Na 1700 kwam op deze oude ondergrond een metersdik glacis. In de Bredasesstraat, langs het stadspark, is deze kunstmatige ophoging nog goed te zien. Het waterpeil in de parkvijver is min of meer het oude oppervlak.

De vraag of zich onder het glacis nog resten van de Zwanen boogaert bevinden, kon niet beantwoord worden. De kans daarop is groot, maar om dit zeker te weten zou een groot oppervlak drie meter diep moeten worden ontgraven. En daarmee zijn we bij vraag 3: de resten werden niet aangetast door de parkeerkelder. Deze kelder ligt half onder de grond verzonken en de ontgraving ging niet dieper dan het glacis. De archeologische resten konden daarom zonder (dure) opgraving behouden blijven. Er was wel schade door het boren van de palen, maar die bleef ten opzichte van het grote oppervlak relatief gering. Geen grote vervolgoopgraving dus, maar wel een goed inzicht in de manier waarop het oostelijke deel van de stad in het verre verleden opgehoogd werd.



Onderzoek door Artefakt aan de Parallelweg: sporen van plantenbedden uit de zeventiende eeuw. Foto auteur.

Literatuur

W.A. van Ham, 'De stadspoorten van Bergen op Zoom 3', *De Waterschans XXI-3* (1991), 54-58.

W.A. van Ham, 'De voorsteden. Verkenningen in middeleeuws Bergen op Zoom 7', *De Waterschans XVI-4* (1986), 65-75.

W. Heijbroek, 'Suiker en nevenproducten', in: *Bergen op Stoom. Productiebedrijven in de gemeente Bergen op Zoom van 1800 tot 1950* (Bergen op Zoom 2009).

M. Vermunt & A. van der Kallen, 'Archeologische rapporten 29: Waarderend archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) op het "Darvi-terrein", *Oude Stationsweg in Bergen op Zoom.*' (Bergen op Zoom 2013).

VOOR UW AGENDA

Roermond, t/m 27 sept 2015

De Noormannen waren hier



De expositie in het Historiehuis vertelt en toont het verhaal van de Noormannen. Wie waren deze woeste mannen uit het Noorden en hoe leefden zij? Waarom kwamen zij in het jaar 881 na Christus naar Asselt? Welke invloed hebben zij gehad en wat merken wij nu nog in ons dagelijkse leven van hun bezoek aan Midden-Limburg?

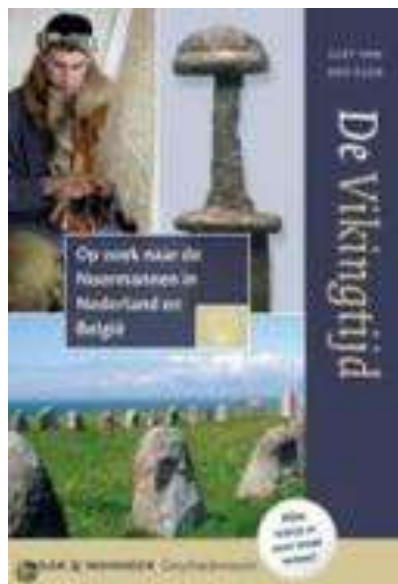
Getoond wordt onder andere een maquette van het Koningshof en het Noormannenkamp in Asselt, een modelbouw Vikingschip, een

interessante documentairefilm over de geschiedenis van de Noormannen en zeer vele bijzondere en vooral originele objecten.

www.historiehuis.nl

Tegelijkertijd met deze expositie verschijnt het boek "De Vikingtijd: Op zoek naar de Noormannen in Nederland en België", van Luit van der Tuuk. In het boek staan vele voorwerpen gepubliceerd die tijdens de expositie te zien zullen zijn, en nog nooit eerder gepubliceerd zijn in literatuur over de Vikingtijd.

ISBN
9789401903820
€ 9,95



Brussel, 8 okt. 2014 t/m 11 jan 2015

Onsterfelijke prinsen. Pracht en praal van de Etruskische adel in Vulci

De grote Etruskische steden blijven mooie archeologische verrassingen opleveren. Op deze expositie komt u meer te weten over de opmerkelijke ontdekkingen die de opgravingen in de necropool van Osteria tijdens de lente van 2013 opleverden.

Onder een tumulus, in een van de grafkamers, bracht het geduldige werk van de archeologen twee zilveren handen met vergulde nagels aan het licht. Wellicht maakten deze uitzonderlijke objecten deel uit van een samengesteld beeld met monumentale afmetingen.



Er werden ook parels van goud, barnsteen, glas en faience evenals andere metalen sierelementen opgegraven. Die werden ooit op kleding genaaid of samengevoegd tot halskettingen om de doden te tooien. Een bijkomend bewijs voor de hoge status van de overledenen is de paardenkar die werd bijgezet onder de tumulus. De Etruskische elite vertoonde een grote voorliefde voor geïmporteerde objecten uit de hele Middellandse-Zeewereld. Een scarabee in faience met de cartouche van een farao is daarvan een sprekend voorbeeld.

www.kmkg-mrah.be

Nijmegen

Kunst van het vuur,

Productie van keramiek in Romeins Nijmegen



Museum Het Valkhof presenteert in het Gelders Archeologisch Centrum Museum G.M. Kam een nieuwe tentoonstelling. Voor het eerst wordt een overzicht van de producten uit de Romeinse potten- en pannenbakkerijen van Nijmegen getoond.

De Romeinen begonnen al in de tijd van keizer Augustus, kort voor begin van de jaartelling, met het vervaardigen van aardewerk in Nijmegen. In de eerste eeuw na Christus produceerden de soldaten van het 10de legioen aardewerk voor eigen gebruik en veel bouwmaterialen voor de bouw van het stenen legioenskamp op de Hunerberg. In de tweede en derde eeuw was dé centrale productieplaats van tegels en dakpannen van de hele provincie Neder-Germanië gevestigd op de De Holdeurn bij Berg en Dal.



Meerdere honderdduizenden tegels en dakpannen werden hier per jaar voor de bouw van de Romeinse kampen (castella) langs de limes geproduceerd.

De presentatie is tijdens de openingstijden van het Gelders Archeologisch Centrum Museum G.M. Kam te bezichtigen. Openingsdagen: dinsdag, woensdag en donderdag van 13.00-17.00 uur.

www.museumhetvalkhof.nl

Brussel, 14 nov. 2014 t/m 15 maart 2015

Lascaux. De Sixtijnse kapel van de Prehistorie

Lascaux is een van de belangrijkste plaatsen ter wereld van rotskunst. Er zijn maar liefst 2000 dieren te zien, waaronder oerossen, herten, paarden en bizons.

Om de grot en de rotskunst in het bijzonder te beschermen voor de toekomstige generaties werd de site in 1963 gesloten.

Het publiek kan gelukkig nog steeds genieten van de pracht van Lascaux dankzij kopieën van de kunstwerken. De meest recente reeks replica's wordt in het Jubelparkmuseum in Brussel geëxposeerd. De tentoonstelling Lascaux is toegankelijk voor jong en oud en uiterst geschikt voor gezinnen. Zij werd in 2013 verkozen tot 'Touring Exhibition of the Year' en kende al een enorm succes in de Verenigde Staten en Canada.

Dankzij de wetenschappelijke reproducties op ware grootte en de modernste visuele technologieën kunt u de grot ontdekken alsof u er zelf bent. Op de tentoonstelling wordt ook aandacht besteed aan de culturele context waarin deze kunst is ontstaan. U komt te weten hoe de mensen van toen leefden, op jacht gingen, aten en zich kleden. Het geheel wordt aangevuld met authentieke skeletten en beenderen, een realistisch uitgewerkte een babymammoet, evenals prehistorische gebruiksvoorwerpen en sieraden.

www.kmkg-mrah.be



Amsterdam, t/m 1 februari 2015

*Het Rome van Augustus
Van baksteen tot marmer*



Onder het bewind van Augustus voerde Rome een uitgebreid bouwprogramma door en ontwikkelde de stad zich van 'plattelandsstad' tot rijke hoofdstad van het Romeinse Rijk. Dit jaar is het tweeduizend jaar geleden dat keizer Augustus, de eerste keizer van Rome, overleed. De Romeinse auteur Suetonius omschreef de nalatenschap van keizer Augustus als volgt: ..'hij trof een stad aan gebouwd uit baksteen en liet deze in marmer achter' (Aug. 28:3)'.

Waar tijdens de Republiek de nadruk vooral lag op het vergroten van de machtspositie en gebiedsuitbreiding, zorgde Augustus voor rust en stabiliteit in het Rijk. Het bouwprogramma richtte zich niet alleen op grootse bouwwerken ter ere van de goden of de keizer zelf maar juist ook op accommodaties **voor het** gewone volk. Hiermee maakte de keizer zich bij hen geliefd en groeide de welvaart in de stad.

In de loop van de tijd zijn de monumenten onder de grond verdwenen, van functie veranderd of gerestaureerd. Zes gebouwen uit het Rome van Augustus worden getoond aan de hand van een digitale reconstructie op basis van de archeologische vondsten, de visie van de achttiende eeuwse Italiaanse kunstenaars Giovanni Battista Piranesi én door de lens van de moderne camera.

www.allardpiersonmuseum.nl

Amsterdam t/m 1 februari 2015

Keys to Rome - Het Romeinse Rijk ontsloten

Hoe Romeins was het Romeinse Rijk eigenlijk? Op deze vraag probeert de tentoonstelling Keys to Rome een antwoord te geven.

De tentoonstelling laat je kennismaken met de omvang en de diversiteit van het Romeinse Rijk. Van Egypte tot aan de Rijn in Nederland zijn Romeinse invloeden terug te vinden. Nieuwe inzichten tonen aan dat de Romeinen ook inheemse gebruiken mee terug naar Rome namen. Aan de hand van voorwerpen uit het Middellandse Zeegebied, Egypte en de Lage Landen zie je voorbeelden van de wisselwerking tussen deze drie regio's. Keys to Rome is een internationale tentoonstelling die is ontwikkeld in samenwerking met musea in Rome, Sarajevo en Alexandrië.

In Amsterdam kunnen bezoekers kiezen uit drie perspectieven. Je kiest voor een Egyptische bril of bekijkt alles door een Mediterrane perspectief of door de ogen van de Lage Landen.

Op je tijdreis volg je het spoor van sleutelobjecten, zoals theatermaskers, bronzen godenbeeldjes, soldatenhelmen, terracotta beeldjes en prachtige portretten en bezoek je de virtuele villa van Mook-Plasmolen, de villa dei Volusie in Rome of een Romeins huis in het Egyptische Karanis. Ontdek de vele gezichten en perspectieven van het Romeinse Rijk van Nijmegen tot Rome tot Alexandrië.



www.keys2rome.eu

Rotterdam, permanent
De Tijdtrap



De Tijdtrap is een nieuwe permanente tentoonstellingsruimte in het (rol)trappenhuis van De Markthal met de archeologische bodemvondsten die zijn opgegraven in de bouwput.

Beweeg met een roltrap letterlijk door de tijd heen en ervaar de geschiedenis van Rotterdam in beeld, geluid en originele objecten. Via het trappenhuis van de parkeergarage daal je 15 meter naar beneden. Elke verdieping staat voor een eerdere periode in de geschiedenis van de stad.

Wanneer je De Tijdtrap afdaald kun je op verdieping -1 bij de informatiezuil meer te weten komen over het archeologisch onderzoek dat is gedaan in de bouwput van de Markthal, en de bewoningsgeschiedenis van dit deel van Rotterdam.

Op de verdieping -2 krijg je een goed beeld van de periode 1550-1870 door de bijzondere archeologische vondsten die zijn gedaan tijdens de opgraving op de plek van de Markthal. De vondsten illustreren het leven in dit deel van Rotterdam met onder andere kook-, eet- en drinkgerei uit deze periode. Op de verdieping -3 beland je in het laat-middeleeuwse Rotterdam (1350-1550). Op de plaats van de Markthal bevond zich toen een middeleeuwse wijk, die rond 1350 werd aangelegd en voornamelijk bestond uit houten huizen.

www.detijdtrap.nl

BOEKENNIEUWS

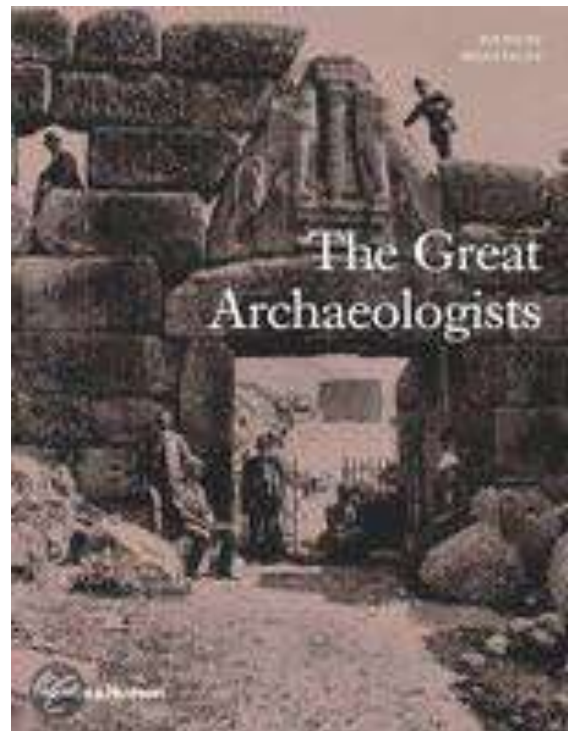
The Great Archaeologists
Brian Fagan

In dit boek maakt de auteur een reis langs de levens van archeologen die o.a. begraven steden, verloren beschavingen en vergeten manuscripten herontdekten voor de moderne wereld.

Tweehonderd jaar van archeologisch onderzoek, opgravingen en gedachtengoed worden op een onderhoudende wijze beschreven door meerdere archeologen.

Zij vertellen de levensverhalen van 70 pioniers in het vakgebied. Onbekende namen worden hierbij naast de groten uit het veld gezet. Het boek bevat intrigerende anekdotes, persoonlijke omschrijvingen en onthullende inzichten.

ISBN: 978500051818
€ 32,99



Bijzondere vondsten achter Bosstraat 30

Door: Marco Vermunt

Zo af en toe ontvangt SIDS of het archeologisch depot telefoontjes van mensen die nog bodemvondsten hebben staan, die ze lang geleden ergens hebben verzameld, en die ze willen schenken aan de archeologische dienst. Hier reageren we altijd positief op, want elke vondst kan in principe belangrijk zijn voor de geschiedenis van de stad of omgeving. Tegelijk zijn we kritisch, want meestal ontbreekt een verslaglegging van de exacte vindplaats, de datum of de manier waarop de vondsten verzameld werden. Hoe minder je weet over de context (vondstomstandigheden) van archeologische voorwerpen, hoe minder de wetenschappelijke waarde ervan.

Zo ontvingen we in april een telefoontje van de familie Cockx uit de Bosstraat, over een aantal doosjes met scherven uit de tuin. In werkelijkheid bleken dat meerdere grote dozen vol aardewerk te zijn, die tientallen jaren geleden verzameld waren bij het vergroten van de winkel aan Bosstraat 30. De eigenaar was destijds zelf aan de slag gegaan met het uitgraven van de funderingskuilen achter het pand en was daarbij op schervenhoppen gestuit. In zijn enthousiasme had hij zoveel mogelijk verzameld, helaas zonder foto's of een schetsje van de vindplaats te maken. Evenmin was hij er aan toe gekomen om alles goed te wassen en te puzzelen.

Hoewel de exacte context (positie, diepte) dus niet was genoteerd, werd het materiaal toch aanvaard. Op het depot werd het gewassen en beschreven. Het overgrote deel was aardewerk, een klein gedeelte bestond uit glas, porselein en

steengoed. Het dateerde van de 14de tot en met de 19de eeuw.

De eigenaar moet al gravend een of meer afvalkuilen geraakt hebben. De grootste hoeveelheid scherven dateerde uit de 18de en 19de eeuw en was tot een groot aantal gedeeltelijk complete voorwerpen te herleiden. De scherven uit de 16de en 17de eeuw waren beduidend minder talrijk: waarschijnlijk hoorden ze bij de diepere vulling van dezelfde afvalkuil, die niet helemaal uitgegraven werd. Het interessantst waren de scherven van rood- en grijsbakkend aardewerk uit de 14de eeuw. Normaal verwacht je de gebruikelijke variatie aan vormen zoals die al met duizenden kilo's uit de Bergse bodem werden gehaald, maar soms word je verrast. Zo ook hier.



Een van de bijzondere kommen, afkomstig van het perceel Bosstraat 30.

Er waren 90 scherven van grijze kommen, die na het puzzelen van tenminste 17 vrijwel identieke exemplaren afkomstig waren. Deze kommen hadden allemaal dezelfde afgeronde rand en stonden op bijna vlakke bodems. Gemiddeld waren ze 25 cm in diameter en 9 cm hoog. Ze vertoonden geen gebruikssporen (verhitting, kalkafzetting of krassen). Normaal hebben kommen van dit formaat in de 14de eeuw altijd uitgeknepen standvinnen, nooit vlakke bodems. Het vermoeden bestaat dat de kommen samen met nog ander afval uit eenzelfde afvalkuil komen. Een bijna complete voorraadpot en fragmenten van grappen en vuurstolpen wezen op een datering in de eerste helft van de 14de eeuw.

Wat zou de functie van deze 17 kommen geweest zijn? Nooit eerder werd een dergelijk type in de stad gevonden, ook niet als afval van de pottenbakkers. Misschien is er een verband met een speciaal ambacht dat in het pand uitgeoefend werd?

Vaak worden bij dit soort schenkingen na documentatie selecties gemaakt van te bewaren en weg te gooien scherven. In dit geval is alles bewaard. De belangrijkste reden daarvoor is de kans dat op het achtererf van Bosstraat 30 nog meer vondstmateriaal is achtergebleven. Bij toekomstige werkzaamheden zouden die tevoorschijn kunnen komen en alsnog op een goede manier opgegraven kunnen worden. Voorlopig beschikken we over een raadselachtige en bijzonder intrigerende groep bodemvondsten.

WIST U DAT...?



... Stichting In den Scherminckel ook een eigen Facebookpagina heeft?
U vindt hier onder andere foto's en actuele informatie over activiteiten.

U kunt ons vinden op:
www.facebook.com/Scherminckel
of via onze website www.scherminckel.nl



Graven in de 'proefopgraving' in museum de Gevangenpoort tijdens Kunsten In de Monumenten 2014

COLOFON

Nieuwsbrief Archeologie en Monumenten Bergen op Zoom is een uitgave van de **Stichting In den Scherminckel** te Bergen op Zoom.

Redactie-adres

scherminckel@home.nl

Pater Dehonlaan 150, 4615DB Bergen op Zoom

Bestuur SIDS

Stephan Asselbergs (voorzitter)

Elvira Adriaansen (secretaris)

Frans Heezius (penningmeester/ledenadministr.)

Bas Schot

-vacature-

scherminckel@home.nl

www.scherminckel.nl

Adres Gemeentelijk Archeologisch Depot:

Wassenaarstraat 59, 4611 BT Bergen op Zoom,

tel. 0164 – 247138

© Copyright 2014

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan